

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa „Z.” sp. z o.o. w W.
przeciwko Szpitalowi Klinicznemu [...] o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 marca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 26 stycznia 2017 r., sygn. akt XXVII Ca .../16,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej
kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, tytułem kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną strony pozwanej Szpitala Klinicznego [...] od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 26 stycznia 2017 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudence (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

W skardze kasacyjnej strona pozwana zarzuciła naruszenie prawa materialnego, m.in. art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej (oraz art. 53 ust. 6 poprzednio obowiązującej ustawy o ZOZ) przez błędną wykładnię, w sytuacji w której regulacje te, stanowiące *lex specialis*, skutkują reglamentacją wyłącznie w sferze dotyczącej zmiany wierzyciela SP ZOZ (zmiana wierzyciela w przypadku

placówki medycznej prowadzącej działalność w formie SP ZOZ wymaga dla skuteczności takiej czynności prawnej zgody organu założycielskiego), a nie w zakresie zapłaty dokonanej przez „M.” S.A. za faktury wystawione stronie pozwanej przez stronę powodową „Z.” sp. z o.o. w W. (poprzednio „B.” sp. z o.o.) - w tym zakresie ustawodawca nie wprowadził do obrotu prawnego ograniczeń, które uzależniałyby skuteczność zapłaty przez „M.” S.A. za zobowiązania strony pozwanej od możliwości następczego dochodzenia zapłaty od Szpitala przez „M.” S.A., i tym samym brak możliwości regresu „M.” S.A. nie ma wpływu na skuteczność świadczenia dokonanego przez „M.” S.A. na rzecz strony powodowej za pozwanego Szpital (zmiana wierzyciela oraz wygaśnięcie zobowiązania w związku z zapłatą zobowiązania za dłużnika przez podmiot trzeci to dwie różne i niezależne od siebie instytucje prawne, przy czym - wobec braku wyraźnej regulacji uzależnienie skuteczności zapłaty dokonanej przez „M.” S.A. za pozwanego Szpital wobec strony powodowej od możliwości następczego dochodzenia zapłaconych kwot od pozwanego Szpitala przez „M.” S.A. nie ma uzasadnienia prawnego), a także błędną wykładnię tego przepisu w sytuacji, w której dokonanie zapłaty przez „M.” S.A. za konkretne faktury wystawione pozwanemu Szpitalowi przez stronę powodową jest czynnością prawną skuteczną mimo reglamentacji związanej z możliwością następczego dochodzenia przez „M.” S.A. zapłaconych należności od pozwanego Szpitala oraz świadczy o celu i charakterze umowy nazwanej przez strony jako „Umowa finansowania należności standard”, przy czym beneficjentem należności uzyskiwanych przez stronę powodową na podstawie tej umowy nie jest strona powodowa, lecz „M.” S.A.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi

kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ., z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, nie publ.).

Istotnego zagadnienia prawnego i potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, skarżąca upatruje w konieczności wyjaśnienia kwestii, czy regulacja przewidziana w art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej (poprzednio w art. 53 ust. 6 ustawy o ZOZ) skutkuje reglamentacją wyłącznie w sferze dotyczącej zmiany wierzyciela SP ZOZ, czy też wprowadza do obrotu prawnego ograniczenia, które uzależniają skuteczność zapłaty przez podmiot trzeci (w tym wypadku „M.” S.A.) za zobowiązania pozwanego Szpitala od możliwości następczego dochodzenia zapłaty przez podmiot finansowy od SP ZOZ, tj. czy ograniczenie możliwości zmiany wierzyciela SP ZOZ wynikające z powołanych przepisów wpływa na możliwość skutecznej zapłaty przez podmiot trzeci za zobowiązania SP ZOZ w rozumieniu art. 356 § 2 k.c.

W ustalonym przez sądy *meritii* stanie faktycznym nie zachodzi potrzeba wyjaśnienia przedstawionego przez stronę pozwaną zagadnienia prawnego, jak i dokonania wykładni wskazanych przepisów prawnych. Strona pozwana nie zapłaciła stronie powodowej wynagrodzenia za świadczone na podstawie umowy z dnia 6 listopada 2012 r. usługi. Z kolei skutek zawarcia w dniu 27 lutego 2014 r. pomiędzy stroną powodową a „M.” S.A. umowy finansowania należności standard

(przedmiotem której było przeprowadzenie przez „M.” S.A. w imieniu strony powodowej wszelkich czynności faktycznych i prawnych mających na celu odzyskanie wierzytelności przysługujących stronie powodowej w stosunku do pozwanego Szpitala), a następnie spełnienia na jej podstawie przez „M.” S.A. na rzecz strony powodowej umówionych świadczeń, nie doszło do subrogacji ustawowej, gdyż postanowienia tej umowy nie dają podstaw do przyjęcia, że nastąpił przelew wierzytelności przysługujących stronie powodowej w stosunku do pozwanego Szpitala. W § 6 ust. 1 umowy strony postanowiły, że strona powodowa zobowiązuje się dokonać przekazu zgodnie z art. 921¹ i n. k.c. i udzielić „M.” S.A. pełnomocnictwa do prowadzenia w jej imieniu negocjacji z prawem do zawierania w jej imieniu umów, porozumień, ugód i składnia wszelkich oświadczeń, które okażą się niezbędne dla prawidłowej realizacji umowy, udzielania i przekazania w dniu zawarcia umowy pełnomocnictwa profesjonalnemu pełnomocnikowi wskazanemu przez „M.” S.A. oraz przekazania jej w dniu zawarcia umowy, zawiadomienia o udzieleniu powyższych pełnomocnictw. Niezależnie od tego nawet gdyby zapisy umowy łączącej stronę powodową z „M.” S.A. potraktować jako zmierzające do zmiany wierzyciela w stosunku do pozwanego Szpitala okazałyby się one nieważne z racji ich sprzeczności art. 54 ust. 5 o działalności leczniczej (który stanowi, że czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej może nastąpić po wyrażeniu zgody przedmiot tworzący; czynność dokonana z naruszeniem tego wymogu jest nieważna - art. 54 ust. 6), a zatem stronie powodowej po zawarciu umowy z „M.” S.A. nadal przysługiwał w stosunku do pozwanego Szpitala status wierzyciela, pomimo, że „M.” S.A. na podstawie postanowień umowy z dnia 27 lutego 2014 r. przelał na konto strony powodowej kwotę 1 884 367,51 zł. Przelew środków pieniężnych na konto strony powodowej przez „M.” S.A. odniósł skutek prawny w stosunkach prawnych pomiędzy tymi podmiotami, natomiast nie miał wpływu na sytuację prawną strony pozwanej, która przecież nie uregulowała świadczeń z umowy łączącej ją ze stroną powodową. Należy bowiem zauważyć, że M. spełniał własne zobowiązanie wobec strony powodowej, a nie zobowiązanie strony pozwanej wobec strony powodowej, co oznacza, iż nie ma w tym przypadku

zastosowanie przepis art. 356 § 2 k.c. „M.” S.A. nie działał z wolą zapłaty długu strony pozwanej.

Wbrew stanowisku pozwanej nie zachodzi obawa, że „M.” S.A. wystąpi przeciwko niej o zapłatę, gdyż „M.” S.A. na podstawie umowy z dnia 27 lutego 2014 r. jest tylko pełnomocnikiem strony powodowej, a zatem o zapłatę mógłby wystąpić wyłącznie w imieniu strony powodowej, ale wówczas pozew taki podlegałby odrzuceniu, gdyż o tym roszczeniu rozstrzygnięto już prawomocnie w niniejszym procesie. Natomiast gdyby umowa z dnia 27 lutego 2014 r. zmierzała do zmiany wierzyciela, to byłaby nieważna z racji sprzeczności z art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej i na jej podstawie „M.” S.A. nie mógłby skutecznie dochodzić zapłaty od strony pozwanej.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 6 zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz. U. 2015, poz. 1800, ze zm. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. 2016, poz. 1668).

kc

jw